

ZASADY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Ilekroć jest mowa o:

- 1) ustawie o rachunkowości – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 2342 z późniejszymi zmianami);
- 2) ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych – rozumie się przez to ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 2343 z późniejszymi zmianami);
- 3) rozporządzeniu – rozumie się rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911);
- 4) Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) – rozumie się rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), (Dz.U. z 2016 r. poz. 1864);
- 5) cena zakupu – kwota należna sprzedającemu wraz z podatkiem od towarów i usług (VAT), a w przypadku importu powiększona o obciążenia publicznoprawne, na przykład o cło, podatek akcyzowy;
- 6) cenie nabycia – to cena, która obejmuje:
 - cenę zakupu,
 - koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania wraz z kosztami transportu, załadunku, wyładunku i składowania lub wprowadzenia do obrotu (ubezpieczenia w drodze, montaż, instalacja i uruchomienie programów i systemów komputerowych, opłaty notarialne, skarbowe i inne),
 - koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania (odsetki, prowizje) oraz związane z nim różnice kursowe pomniejszone o przychody z tego tytułu,

- a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski;
- 7) koszcie wytworzenia – to koszt wytworzenia produktu pozostający w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu;
 - 8) cenie sprzedaży netto – to cena (wartość) sprzedaży netto składnika aktywów możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena jego sprzedaży, bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, opust i inne podobne zmniejszenia oraz koszty związane z przystosowaniem składnika aktywów do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży, a powiększona o należną dotację przedmiotową;
 - 9) wartości godziwej – przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami;
 - 10) trwałej utracie wartości – która zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znacznej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych;
 - 11) jednostce – rozumie się jednostkę budżetową Starostwo Powiatowe w Gryfinie, zwaną Starostwem;
 - 12) komórkach organizacyjnych – rozumie się komórki organizacyjne określone w Regulamin Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Gryfinie;
 - 13) środkach trwałych – rozumie się podstawowe i pozostałe środki trwałe;
 - 14) wartościach niematerialnych i prawnych - rozumie się podstawowe i pozostałe wartości niematerialne i prawne;
 - 15) dniu bilansowym – rozumie się dzień, na który następuje zamknięcie ksiąg rachunkowych;
 - 16) klasyfikacji budżetowej, paragrafie (§), paragrafach (§§) – rozumie się pozycje określonej w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późniejszymi zmianami);
 - 17) paragrafach z zespołu klasyfikacji budżetowej – rozumie się dwie pierwsze cyfry paragrafów dochodów lub wydatków klasyfikacji budżetowej;
 - 18) sprawozdaniu Rb-50 – rozumie się sprawozdanie kwartalne o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego;

- 19) środkach pochodzących ze źródeł zagranicznych – rozumie się środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej lub z innych źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, w tym środki europejskie, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych,
- 20) nazwie projektu (zadania, przedsięwzięcia, tytułu itp.) – to należy w opisie nazwy konta podać w skrócie krótką nazwę (numer umowy) danego projektu, zadania, przedsięwzięcia czy tytułu, których przepisy, umowy lub potrzeby planistyczne, sprawozdawcze i analityczne wymagają ewidencyjnego wyodrębnienia.
 2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym zarządzeniu stosuje się przepisy wymienione na wstępie zarządzenia oraz Krajowe Standardy Rachunkowości.
 3. Do rozliczenia projektów (zadań, przedsięwzięć itp.) finansowanych środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych lub innymi należy stosować przepisy (zasady, wytyczne, uwagi itp.) obowiązujące dla danych programów, projektów (zadań, przedsięwzięć, tytułów itp.).

Rozdział 2

Zasady wyceny aktywów

§ 2. Aktywa trwałe Starostwa obejmują:

- 1) wartości niematerialne i prawne;
- 2) rzeczowe aktywa trwałe, w tym:
 - a) środki trwałe,
 - b) pozostałe środki trwałe,
 - c) środki trwałe w budowie (inwestycje) oraz zaliczki na środki trwałe w budowie,
 - d) zbiory biblioteczne i dobra kultury,
 - e) uzbrojenie i sprzęt wojskowy;
- 3) należności długoterminowe,
- 4) długoterminowe aktywa finansowe.

§ 3. 1. Wartości niematerialne i prawne to nabyte przez jednostkę zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, w szczególności:

- 1) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- 3) know-how,
- o wartości początkowej powyżej 3.500 zł - zwane podstawowymi wartościami niematerialnymi i prawnymi, z zastrzeżeniem § 6 ust. 2, a o

wartości równej lub niższej od 3.500 zł – zwane pozostałymi wartościami niematerialnymi i prawnymi.

2. Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, nabyte lub wytworzone we własnym zakresie, w tym otrzymane w zarząd lub użytkowanie, w szczególności :

- 1) grunty, w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu,
 - 2) budowle, budynki, lokale będące odrębną własnością, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
 - 3) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
 - 4) ulepszenia w obcych środkach trwałych,
 - 5) inwentarz żywy,
- o wartości początkowej powyżej 3.500 zł - zwane podstawowymi środkami trwałymi, z uwzględnieniem ust. 3 i 4 oraz § 6 ust. 2, a w wysokości równej lub niższej od 3.500 zł zwane pozostałymi środkami trwałymi.

3. Do podstawowych środków trwałych, o których mowa w ust. 2, bez względu na wartość początkową zalicza się sprzęt komputerowy (zespoły komputerowe), obiekty sklasyfikowane w grupach 0-2 Klasyfikacji Środków Trwałych.

4. Do środków trwałych jednostki zalicza się także obce środki trwałe znajdujące się w jej użytkowaniu zgodnie z zasadami ustawy o rachunkowości.

§ 4. 1. Wartość początkową środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w dniu przyjęcia do użytkowania ustala się według cen nabycia, kosztów wytworzenia, cen sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu lub inaczej określonej wartości godziwej, w przypadku:

- 1) odpłatnego nabycia (zakupu) – według ceny nabycia lub ceny zakupu (jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości), zwiększonej o:
 - niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
 - koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania oraz związane z nim różnice kursowe pomniejszone o przychody z tego tytułu,
- 2) nieodpłatnego otrzymania od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – wycena może być w wysokości określonej w decyzji właściwego organu,

- 3) otrzymania w drodze spadku lub darowizny albo w inny nieodpłatny sposób – według wartości godziwej z dnia nabycia, chyba że umowa darowizny albo umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa tę wartość w niższej wysokości,
- 4) ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy braku według wartości godziwej i ewentualnego dotychczasowego zużycia,
- 5) otrzymania środka na skutek wymiany środka niesprawnego – w wysokości wynikającej z dowodu dostawy, z podaniem cech szczególnych nowego środka,
- 6) utworzenia nowego podmiotu gospodarczego na bazie zlikwidowanego (przekształconego, połączonego, podzielonego) podmiotu gospodarczego – w wysokości dotychczasowej wartości brutto, na którą składają się wartość początkowa (po aktualizacji) i dotychczas naliczone zaktualizowane umorzenia wynikające z ewidencji zlikwidowanego podmiotu,
- 7) wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, który obejmuje ogół kosztów rzeczywiście poniesionych przez jednostkę od rozpoczęcia budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, zaś w przypadku trudności z ustaleniem kosztu wytworzenia – według wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę.

2. Zwiększenie wartości początkowej środków trwałych, z zastrzeżeniem ust. 3 następuje w wyniku ich ulepszenia, to jest:

- 1) przebudowy – zmiana istniejącego stanu (konstrukcji, funkcji) środka na inny,
- 2) rozbudowy - powiększenie, rozszerzenie środka trwałego, na przykład budynku, linii technologicznej, zespołu komputerowego,
- 3) rekonstrukcji – odtworzenie (odbudowa) zużytego całkowicie lub częściowo środka trwałego,
- 4) adaptacji – przystosowanie (przerobienie) środka trwałego do wykorzystania go w innym celu, niż wskazywało jego pierwotne przeznaczenie, albo nadaniu nowych cech użytkowych,
- 5) modernizacji – unowocześnieniu środka trwałego,
- 6) nabyciu części składowych lub peryferyjnych, których jednostkowa cena nabycia przekracza 3500 zł, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy suma wydatków poniesionych w danym roku budżetowym przekracza 3500 zł i wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania, mierzonej w szczególności okresem używania w latach lub w miesiącach, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych za pomocą ulepszonych środków trwałych i kosztami ich eksploatacji na jednostkę czasu, zwiększonej

powierzchni użytkowej mierzonej w m², z wyjątkiem sprzętu komputerowego, który uznaje się za ulepszony jeżeli spełnione są kryteria ulepszenia określone w ust. 2, bez względu na wartość.

4. W przypadku równoczesnego prowadzenia ulepszenia i remontu, wartość nakładów na ulepszenie ustala się na podstawie faktur lub innych dokumentów, wydzielając związane z remontem koszty, a jeśli takie wydzielenie kosztów remontu nie jest możliwe, to całość kosztów przeprowadzonych robót kwalifikuje się jako dotyczące ulepszenia.

5. Odłączenie części dodatkowej lub peryferyjnej od obiektu inwentarzowego środka trwałego, z ust. 9 powoduje:

- zmianę granic obiektu inwentarzowego środka trwałego, co znajduje odzwierciedlenie w charakterystyce środka trwałego,
- zmniejszenie, od następnego miesiąca po odłączeniu, wartości początkowej środka trwałego (tzw. wartość brutto) o wartość odłączonej części,
- obniżenie wartości dotychczasowego umorzenia środka trwałego, o wartość proporcjonalną dla odłączonej części.

6. Szczególny przypadek ulepszenia stanowi przyłączenie części dodatkowej lub peryferyjnej, w wyniku którego:

- ulegają zmianie granice obiektu inwentarzowego, co znajduje odzwierciedlenie w charakterystyce środka trwałego,
- ulega zwiększeniu wartość początkowa środka trwałego o wartość łączonej części,
- jeśli dołączono część używaną – ulega także zwiększeniu wartość dodatkowego umorzenia środka trwałego o wartość umorzenia dołączonej części.

7. Wartość początkowa odłączonej/przyłączonej części ustala się na podstawie:

- 1) zapisów z ewidencji środków trwałych, jeśli była w niej podana wartość części dodatkowych lub peryferyjnych,
- 2) dowodów źródłowych,
- 3) oszacowania, jeśli nie jest możliwe ustalenie w sposób określony w pkt 1 i 2.

8. Wartość umorzenia odłączanej/przyłączanej części ustala się proporcjonalnie do dotychczasowego umorzenia całego środka trwałego, od którego jest odłączana część w celu likwidacji lub przyłączenia do innego środka trwałego, w wielkości przypadającą na odłączoną część.

9. Nie zmniejsza się wartości początkowej i umorzenia środka trwałego od którego odłączono część dodatkową lub peryferyjną, jeżeli nie można wiarygodnie ustalić wartości tej części lub oszacowana wartość jest równa lub niższa niż 3.500,00 zł.

10. Modyfikacja (aktualizacja) programu komputerowego o wartości powyżej 3.500 zł, przeprowadzona przez osoby trzecie, stanowi samodzielny tytuł wartości niematerialnej i prawnej.

§ 5. 1. Podstawowe środki trwałe (z wyłączeniem gruntów i dóbr kultury) oraz podstawowe wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje metodą liniową (systematyczne rozłożenie wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji) przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, a odpisów dokonuje się począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu oddania do użytkowania, i do końca tego miesiąca, w którym następuje zrównanie umorzenia z wartością początkową lub w którym postawiono je w stan likwidacji, sprzedano, przekazano nieodpłatnie lub stwierdzono ich niedobór.

2. Odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) od podstawowych wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się przy zastosowaniu rocznych stawek amortyzacyjnych wynikających z następujących okresów amortyzacji :

- 1) 24 miesiące – od licencji (sublicencji) na programy komputerowe oraz od praw autorskich;
- 2) 24 miesiące – od licencji na wyświetlanie filmów oraz emisję programów radiowych i telewizyjnych, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 3) 36 miesięcy – od poniesionych kosztów zakończonych prac rozwojowych;
- 4) 60 miesięcy – od pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

3. Jeżeli wynikający z umowy okres używania praw majątkowych, o których mowa w ust. 2 pkt 2 jest krótszy od podanego okresu, to do odpisów przyjmuje się okres wynikający z umowy.

4. Stawki amortyzacyjne (umorzeniowe) poszczególnych obiektów inwentarzowych podstawowych środków trwałych oraz poszczególnych tytułów podstawowych wartości niematerialnych i prawnych ustala się na cały okres amortyzacji przed rozpoczęciem dokonywania odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych), których roczna wartość wynika z zatwierdzonego przez kierownika jednostki aktualnego planu amortyzacji (umorzenia).

5. Nie dokonuje się odpisów umorzeniowych (amortyzacyjnych) nieruchomości Skarbu Państwa, będących w zarządzaniu Starostwa (zadanie z zakresu administracji rządowej).

§ 6. 1. Pozostałe wartości niematerialne i prawne oraz pozostałe środki trwałe umarza się jednorazowo, spisując 100% ich wartości w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Do pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w ust. 1, bez względu na wartość początkową zalicza się następujące składniki majątkowe:

- 1) książki i inne zbiory biblioteczne;
- 2) odzież i umundurowanie;
- 3) meble i dywany;
- 4) inwentarz żywy.

3. Zbiory biblioteczne to dokumenty zawierające utrwalony wyraz myśli ludzkiej, przeznaczone do rozpowszechniania, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści, a zwłaszcza dokumenty graficzne (piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne), dźwiękowe, audiowizualne i elektroniczne - wycenia się według cen nabycia, a w przypadku zbiorów ujawnionych lub darowanych według wartości szacunkowej ustalonej komisyjnie i zatwierdzonej przez kierownika jednostki.

4. Rozchody zbiorów bibliotecznych wycenia się w wartości ewidencyjnej.

5. Nie zalicza się do zbiorów bibliotecznych wydawnictw i opracowań książkowych stanowiący tak zwany „zbiór wspomagający”.

§ 7. 1. Dobra kultury to każdy przedmiot ruchomy i nieruchomy, dawny lub współczesny mający znaczenie dla dziedzictwa i rozwoju kulturalnego ze względu na jego wartość historyczną, naukową lub artystyczną – wycenia się według cen nabycia, a w przypadku nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości.

2. Dobra kultury nie podlegają umarzaniu a rozchody dóbr kultury wycenia się w cenach ewidencyjnych.

§ 8. Sprzęt wojskowy to składniki rzeczowego majątku trwałego wyceniane są według zasad określonych dla środków trwałych.

§ 9. 1. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji są odnoszone na fundusz.

2. Na potrzeby wyceny bilansowej wartość gruntów nie podlega aktualizacji.

§ 10. Na dzień bilansowy wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe wycenia się w wartości netto, to jest z uwzględnieniem odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości ustalonych na dzień bilansowy.

§ 11. 1. Środki trwałe w budowie (inwestycje) wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w szczególności koszty:

- 1) przygotowania inwestycji do realizacji np.:
 - opracowanie dokumentacji technicznej, projektowej, kosztorysowej,
 - opłaty związane z dokonaniem podziałów geodezyjnych lub odrolnieniem działek budowlanych,
 - pomiarów geodezyjnych,
 - różne ekspertyzy i raporty (geologiczne, budowlane, oddziaływania na środowisko, geofizyczne, opłacalność wariantów budowy);
- 2) przygotowania placu budowy, takie jak:
 - nabycia gruntów i innych składników majątku związanych z budową,
 - niwelacja terenu pod budowę,
 - uzbrojenie działki budowlanej, doprowadzenie instalacji tymczasowych,
 - ogrodzenie terenu budowy, postawienie tymczasowych budynków socjalnych i magazynowych,
 - rozbiórka obiektów tymczasowych i uporządkowanie placu budowy po jej zakończeniu;
- 3) robót budowlanych, m.in.:
 - budowy obiektów w stanie surowym,
 - prac wykończeniowych wewnątrz i na zewnątrz budynku,
 - wykonanie w budynku instalacji wodnych, kanalizacyjnych, elektrycznych, gazowych, centralnego ogrzewania;
- 4) napraw i remontów wykonanych przed oddaniem obiektu do używania oraz koszty materiałów zużytych do budowy środka trwałego;
- 5) odszkodowania za dostarczenie obiektów zastępczych i przesiedlenie osób z terenów zajętych na potrzeby inwestycyjne;
- 6) założenia stref ochronnych i zieleni, zagospodarowania terenu budowy po jego zakończeniu;
- 7) pełnienia nadzoru autorskiego, inwestorskiego;
- 8) zakupu, transportu, próbnego rozruchu maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie nowo budowanych obiektów;
- 9) badań, ekspertyz i zezwoleń koniecznych do rozpoczęcia eksploatacji środka trwałego oraz różne opłaty (notarialne, skarbowe);
- 10) poniesione w obcych środkach trwałych, a związane z przebudową, rozbudową, modernizacją i adaptacją tych obiektów na potrzeby inwestora (użytkownika), tzw. ulepszenie obcych środków trwałych;
- 11) ulepszenia własnych, już istniejących podstawowych środków trwałych;
- 12) zakupu bądź wytworzenia we własnym zakresie urządzeń technicznych, maszyn i środków transportu;
- 13) ubezpieczeń majątkowych środków trwałych w budowie;

- 14) niepodlegającego odliczeniu lub zwrotowi podatku od towarów i usług (VAT) dotyczącego inwestycji oraz cła i inne opłaty związane z nabyciem środków trwałych (np. notarialne, sądowe);
- 15) naliczonych za czas trwania inwestycji różnice kursowe od zaciągniętych przez inwestora zobowiązań służących sfinansowaniu zakupu lub budowy środków trwałych oraz prowizje i odsetki, w tym także z tytułu zwłoki w zapłacie;

2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) obciąża się stratami nadzwyczajnymi powstałymi w okresie między rozpoczęciem a zakończeniem inwestycji, a uznaje uzyskanymi w tym czasie zyskami nadzwyczajnymi.

3. Od środków trwałych w budowie (inwestycji) dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

§ 12. 1. Podstawowe środki trwałe, podstawowe wartości niematerialne i prawne, ulepszenia środków trwałych, ulepszenia w obcych środkach trwałych, a także modyfikacje (aktualizacje) o których mowa w § 4 ust. 7 oraz koszty środków trwałych w budowie (inwestycji) rozpoczętych, w tym pierwsze wyposażenie nowego obiektu - finansuje się ze środków na wydatki lub zakupy inwestycyjne.

2. Pozostałe środki trwałe oraz pozostałe wartości niematerialne i prawne finansuje się ze środków na wydatki bieżące.

§ 13. 1. Należności długoterminowe to należności, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty, łącznie z należnymi odsetkami, pomniejszone o ewentualne odpisy aktualizujące ich wartość (zasada ostrożności) zgodnie z ustawą o rachunkowości, nie później niż na dzień bilansowy.

2. Należnościami wątpliwymi – w pełnej wysokości (100 %), w szczególności są należności:

- 1) od podmiotu gospodarczego, który został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej, przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należności – osoby prawne oraz od osoby fizycznej, która zmarła nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawiała ruchomości niepodlegające egzekucji;
- 2) bez względu na posiadane zabezpieczenia za wątpliwe uznaje się wszystkie należności dłużnika, który został postawiony w stan likwidacji lub gdy ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku, albo zostało wszczęte postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu w rozumieniu przepisów postępowania upadłościowego i naprawczego;

- 3) których nieściągalność została udokumentowana postanowieniem sądu o:
- a) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub
 - b) umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub
 - c) ukończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku o ile należności tych nie odpisano wcześniej jako nieściągalnych;
- 4) kwestionowane przez dłużnika na drodze powództwa sądowego;
- 5) stanowiące równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których dokonano uprzednio odpisu aktualizującego.

3. Odpisy aktualizujące należności (należność główną i odsetki przypadające od tej należności głównej) ustala się na dzień bilansowy sporządzając PK – polecenie księgowania na podstawie opisu okoliczności uprawniających ich nieściągalność zgodnie z ustawą o rachunkowości.

§ 14. 1. Długoterminowe aktywa finansowe, stanowiące inwestycje w rozumieniu ustawy o rachunkowości, obejmują w szczególności:

- 1) akcje i udziały w obcych podmiotach gospodarczych (nabyte w celu sprawowania nad nim kontroli, współkontroli lub wywierania znacznego wpływu),
- 2) akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok od daty ich wystawienia lub nabycia (nabyte w celu uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend i innych pożytków),

wycenia się - na dzień przyjęcia do ewidencji - w cenie nabycia albo w cenie zakupu, jeśli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji nie są istotne.

2. Wniesienie aportów rzeczowych, wycenia się w wartości tych aportów określonych w umowie spółki powiększonej o ewentualne opłaty związane z udziałem w spółce (np. koszt rzeczoznawców wyceniających aporty, opłaty notarialne i sądowe).

3. Na dzień bilansowy udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje długoterminowe zaliczone do finansowych aktywów trwałych wyceniane są w:

- cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- wartości godziwej,
- cenie rynkowej, będącej wynikiem przeszacowania ceny nabycia (dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności).

4. Udziały w jednostkach podporządkowanych - według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty trwałej wartości lub według wartości godziwej, z tym że udziały zaliczane do aktywów trwałych mogą być wycenione metodą praw własności, o której mowa w ustawie o rachunkowości.

§ 15. Mienie zlikwidowanych jednostek to rzeczowe składniki majątkowe faktycznie przejęte przez jednostkę budżetową (organ założycielski lub nadzorujący) po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym, komunalnym lub innej podległej jednostce, także jednostce budżetowej, do czasu podjęcia decyzji przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego o ich przeznaczeniu, ewidencjonowane są w wartości netto wynikającej z bilansu zamknięcia zlikwidowanej jednostki i załączników do bilansu, a rozchodowane są według wartości określonej w:

- decyzji/umowie o przekazaniu innym podmiotom,
- decyzji o przyjęciu do środków trwałych jednostki,
- dokumencie sprzedaży,
- dokumencie o likwidacji składnika mienia.

§ 16. Aktywa obrotowe obejmują, w szczególności:

- 1) rzeczowe aktywa obrotowe (zapasy) w postaci materiałów i towarów;
- 2) należności i roszczenia krótkoterminowe;
- 3) środki pieniężne;
- 4) krótkoterminowe papiery wartościowe;
- 5) rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów.

§ 17.1. Do materiałów zalicza się nabyte surowce i inne materiały podstawowe, półfabrykaty obcej produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, paliwa, części zamienne maszyn i urządzeń oraz odpady użytkowe przeznaczone do zużycia na własne potrzeby jednostki.

2. Towary to rzeczowe składniki majątku nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym.

3. Zakupione rzeczowe składniki majątku obrotowego wycenia się i ewidencjonuje z chwilą nabycia (przekazanie bezpośrednio do zużycia w działalności) w cenach zakupu i umarza się w 100 % ich wartości w koszty z chwilą wydania do używania, a koszty ich zakupu (koszty transportu, załadunku, wyładunku i inne związane z wprowadzeniem składnika do obrotu) zalicza się w całości do kosztów okresu w którym je poniesiono, z uwzględnieniem ust. 4.

4. Obejmuje się ewidencją wartościową materiały i towary powierzone, a na dzień bilansowy wycenia się w wartości wynikającej z ewidencji.

5. Na dzień bilansowy stan składników o których mowa w ust. 2 i 3 ustala się stan w drodze spisu z natury i wycenia się przyjmując założenie, że rozchód składników wycenia się po cenach tych składników, które jednostka nabyła najpóźniej.

6. Dla ustalenia obrotów i stanów do celów analitycznych zużycia materiałów biurowych przez poszczególne komórki organizacyjne, prowadzi się ewidencję pomocniczą – ilościową w technice ręcznej lub aplikacji komputerowej i nie jest ona zaliczana do ewidencji finansowo-księgowej.

§ 18.1. Należności krótkoterminowe to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku bilansowego wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych.

2. Należności i roszczenia wyrażone w walutach obcych wycenia się według zasad określonych w rozdziale 5.

§ 19. Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej, a wyrażone w walutach obcych według zasad określonych w rozdziale 5.

§ 20.1. Krótkoterminowe papiery wartościowe to krótkoterminowe aktywa finansowe w postaci papierów wartościowych nabyte w celu odsprzedaży lub których termin wykupu jest krótszy od jednego roku od dnia bilansowego, na przykład akcje obce, obligacje obce, bony skarbowe i inne środki pieniężne (czeki i weksle obce, чеки подорожные, o ile są płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy).

2. Krótkoterminowe papiery wartościowe w ciągu roku wykazuje się według cen nabycia, czyli w wartości poniesionych wydatków na ich nabycie łącznie z prowizjami biur maklerskich oraz opłatami dokonywanymi przy ich zakupie, jednak nie wyższej od wartości rynkowej.

3. Krótkoterminowe papiery wartościowe wycenia się na dzień bilansowy w cenie nabycia lub w cenie rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa.

4. Krótkoterminowe papiery wartościowe, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się w wartości godziwej.

§ 21. Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów to koszty już poniesione, ale dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych i wycena bilansowa przebiega na poziomie wartości nominalnej.

Rozdział 3

Zasady wyceny pasywów

§ 22.1. Zobowiązania z tytułu dostaw wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, czyli łącznie z odsetkami naliczonymi na podstawie not odsetkowych otrzymanych od kontrahentów.

2. Zobowiązania warunkowe to zobowiązania pozabilansowe, które powstają na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie powiększają zobowiązań bilansowych, ponieważ nie nastąpiło spełnienie warunków ich realizacji i nie jest znana dokładna ich wartość oraz moment wpływu środków pieniężnych.

3. Zobowiązania warunkowe tworzy się w związku z udzielonymi gwarancjami i poręczeniami majątkowymi w wysokości udzielonej gwarancji i poręczenia.

4. Zobowiązania finansowe jednostki samorządu terytorialnego wycenia się w wartości emisyjnej powiększonej o narosłe kwoty z tytułu oprocentowania.

5. Zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się według zasad określonych w rozdziale 5.

§ 23. Rezerwy tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania zgodnie z ustawą o rachunkowości i wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości (rozliczenia międzyokresowe bierne).

§ 24. Przychody przyszłych okresów to przychody, które występują w jednostce z tytułu długoterminowych należności dochodów budżetowych.

§ 25. Kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa - w wartości nominalnej.

Rozdział 4

Ustalanie wyniku finansowego

§ 26. 1. Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 - „Wynik finansowy”.

2. Ponoszone koszty ujmuje się tylko na kontach zespołu 4 - „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”.

3. Szczegółowa ewidencja kosztów działalności operacyjnej prowadzona jest w układzie kosztów zgodnie z treścią rachunku zysków i strat z podziałem na pozycje klasyfikacji budżetowej.

4. Zarachowanie do przychodów Starostwa dochodów budżetu Powiatu Gryfińskiego nieuwjętych w planach finansowych jednostek organizacyjnych następuje nie rzadziej niż na dzień bilansowy na podstawie sporządzonego zestawienia danych z ksiąg rachunkowych budżetu (organu finansowego).

5. Dokumenty rozliczeniowe dotyczące dostaw, robót i usług (faktury, rachunki), które wpłynęły do 5-go następnego miesiąca po miesiącu ich wystawienia, ujmuje się w księgach rachunkowych okresu, którego dotyczą, a za miesiąc grudzień bieżącego roku do 20-go stycznia następnego roku obrotowego. Natomiast dokumenty, które wpłynęły po tym

terminie ujmowane są w księgach rachunkowych bieżącego okresu, czyli w miesiącu, w którym wpłynęły.

6. Bezpośrednio w koszty bieżącego okresu (z pominięciem konta 640 – Rozliczenia międzyokresowe kosztów) można księgować wydatki stanowiące koszty przyszłych okresów w przypadkach, gdy są to koszty ponoszone w każdym roku obrotowym w porównywalnej wysokości. Powyższe uproszczenia dotyczą między innymi:

- ubezpieczeń majątkowych płatnych z góry za kilka okresów sprawozdawczych,
- pronumerat czasopism i innych wydawnictw płatnych z góry za kilka okresów sprawozdawczych,
- opłat za wieczyste użytkowanie gruntów,
- czynszów za najem lokali i dzierżaw płatnych za kilka okresów sprawozdawczych.

§ 27. Na wynik finansowy netto zgodnie z rachunkiem zysków i strat (wariant porównawczy) składa się:

- 1) wynik z działalności podstawowej;
- 2) wynik z działalności operacyjnej;
- 3) wynik brutto (zysk/strata brutto);
- 4) pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty);
- 5) zysk (strata) netto;

§ 28.1. Różnica pomiędzy przychodami z podstawowej działalności operacyjnej i kosztami działalności operacyjnej stanowi wynik z działalności podstawowej, rozumiany w warunkach budżetu jako strata powstała z nadwyżki kosztów realizowanych zadań własnych i zleconych z zakresu administracji rządowej nad dochodami budżetowymi własnymi lub zysku powstałego w warunkach odwrotnych, z tym że wykazane w tej części rachunku zysków i strat dochody własne nie obejmują przychodów ze sprzedaży środków trwałych.

2. Do przychodów netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi, dotyczących działalności operacyjnej prowadzonej w zakresie wynikającym z ustawy o samorządzie powiatowym i statucie jednostki, zalicza się przychody ewidencjonowane:

- 1) na koncie 700 – „Sprzedaż produktów i koszty ich wytworzenia” w zakresie sprzedaży produktów stanowiących korzyści ekonomiczne osiągnięte z tytułu dochodów własnych ze źródeł wskazanych uchwałą rady powiatu, zaliczane do §§ 068, 083, 084 klasyfikacji budżetowej;
- 2) na koncie 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” - osiągnięte dochody powiatu z tytułów określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności zaliczane do §§ z zespołu 00, 03, 04, 05, 06 klasyfikacji budżetowej, z

wyjątkiem przychodów z operacji finansowych. Do przychodów z tytułu dochodów budżetowych zalicza się równowartość dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, które nie są ujęte w planach finansowych samorządowych jednostek budżetowych, bo wpływają bezpośrednio na rachunek budżetu, a w szczególności subwencje, dotacje celowe z budżetu państwa, udziały we wpływach w podatkach dochodowych.

3. Do kosztów działalności operacyjnej, powodujących zmniejszenie korzyści ekonomicznych zalicza się:

- 1) koszty amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych ujęta na koncie 400 – „Amortyzacja”,
- 2) koszty poniesione na realizację zadań własnych, koszty obsługi organów samorządowych i utrzymania urzędu, w tym koszty osobowe pracowników oraz koszty poniesione na realizację zadań administracji rządowej zleconych powiatowi objęte sprawozdaniem Rb-50 ujęte na kontach kosztów rodzajowych 401- 411 – „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”.

§ 29. 1. Wynik działalności operacyjnej stanowi wynik z działalności podstawowej skorygowany o przychody i koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną, to jest powiększony o pozostałe przychody operacyjne i pomniejszony o pozostałe koszty operacyjne.

2. Pozostałe przychody operacyjne ujęte na koncie 760 - „Pozostałe przychody operacyjne”, z wyjątkiem przychodów z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji D.III. „Inne przychody operacyjne”, natomiast w pozycji D.I. wykazuje się zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych. Inne przychody operacyjne obejmują przychody o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.

3. Pozostałe koszty operacyjne ujęte na koncie 761 – „Pozostałe koszty operacyjne”, z wyjątkiem kosztów bezpośrednio związanych ze sprzedażą niefinansowych aktywów trwałych, wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji E.I. „Pozostałe koszty operacyjne”. Pozostałe koszty operacyjne obejmują koszty o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.

§ 30. Wynik finansowy z działalności operacyjnej powiększony o przychody finansowe ujęte na koncie 750 – „Przychody finansowe” i pomniejszony o koszty finansowe ujęte na koncie 751 – „Koszty finansowe” stanowi osiągnięty zysk brutto lub poniesioną stratę brutto za rok obrotowy. Kwota wyniku finansowego brutto pomniejszona o pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty) stanowi zysk/stratę netto wykazaną w pozycji L. w rachunku zysków i strat jest

zgodna z kwotą ujawnioną w bilansie w pasywach w części „A. Fundusz, poz. II. Wynik finansowy netto.

§ 31. 1. W budżecie jednostki samorządu terytorialnego ustala się:

- 1) skumulowany wynik na zasobach budżetu;
- 2) wynik z wykonania budżetu za dany rok;
- 3) wynik na operacjach niekasowych za dany rok;

2. Skumulowany wynik na zasobach budżetu obejmuje okres od początku działalności jednostki samorządu terytorialnego do końca roku poprzedzającego rok budżetowy (stan niedoborów lub nadwyżek z lat ubiegłych skorygowany o przychody finansowe i koszty finansowe zaliczane do operacji niekasowych) ustalany jest na koncie 960 – „Skumulowane wyniki budżetu”.

3. Wynik z wykonania budżetu za dany rok ustala się na koncie 961 – „Wynik wykonania budżetu” według zasady kasowej poprzez porównanie zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych oraz wydatków niewykonanych niewygasających z końcem roku ujmowanych na odrębnych kontach.

4. Operacje wynikowe, które nie powodują zwiększenia wydatków i dochodów danego roku budżetowego, tak zwane operacje niekasowe, dotyczące zrealizowanych w danym roku przychodów finansowych i takich samych kosztów finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych ujmowane są na koncie 962 – „Wynik na pozostałych operacjach”.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe

§ 32. 1. Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze wycenia się w ciągu roku na dzień ich przeprowadzenia – o ile odrębne przepisy dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz środków niepodlegających zwrotowi, pochodzących ze źródeł zagranicznych nie stanowią inaczej – odpowiednio po kursie:

- 1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań,
- 2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1, a także w przypadku pozostałych operacji;

2. Na dzień bilansowy wycenia się wyrażone w walutach obcych składniki aktywów i pasywów po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, z

wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności.

§ 33. Należności i zobowiązania oraz inne składniki aktywów i pasywów wyrażone w walutach obcych wycenia się również nie później niż na koniec każdego kwartału według zasad obowiązujących na dzień bilansowy.

§ 34. Należności realizowane na rzecz innych jednostek ujmuje się jako zobowiązania na rzecz tych jednostek a odpisy aktualizujące wartość tych należności obciążają zobowiązania wobec tych jednostek, na przykład dochody realizowane na rzecz budżetu państwa.